

Zienswijze VNO-NCW MKB Noord - Kerncentrales in de Eemshaven

Groningen, 26 juni 2026

Als VNO-NCW MKB Noord vertegenwoordigen wij ondernemers en werkgevers in Noord-Nederland. Onze leden zijn direct afhankelijk van betrouwbare en betaalbare energie, voldoende netcapaciteit, bereikbare werklocaties, ruimte om te ondernemen en een overheid die afspraken nakomt.

De discussie over mogelijke kerncentrales in de Eemshaven raakt daarom direct onze leden. Niet omdat wij als vereniging op de stoel van Rijk, provincie, gemeenten of politiek zitten, maar omdat de keuzes die nu worden gemaakt gevolgen hebben voor het vestigingsklimaat, investeringen, verduurzaming, infrastructuur en economische ontwikkeling van Noord-Nederland. Onze inbreng is zakelijk en ondernemersgericht.

Onze positie

Wij zijn als vereniging niet principieel tegen kernenergie. Kernenergie kan onderdeel zijn van een betrouwbare, CO₂-arme energiemix. Voor veel van onze leden is energiezekerheid geen abstract thema, maar een voorwaarde om te kunnen groeien, verduurzamen en investeren.

Tegelijk is de Eemshaven geen lege plek op de kaart. In en rond de Eemshaven liggen al grote belangen en afspraken rond Wind op zee (PAWOZ/VAWOZ), waterstof, havens, industrie, opslag, netinfrastructuur, woningbouw, bedrijvigheid en toekomstige groei. Ruimte, milieuruimte, kabelroutes, aansluitvelden, koelwatermogelijkheden en netcapaciteit kunnen maar één keer worden benut. Daarom geldt voor ons dat kerncentrales in de Eemshaven vanuit noordelijk ondernemersperspectief alleen bespreekbaar zijn als zij niet ten koste gaan van wind op zee, waterstof, ruimte voor bedrijven, beschikbare netcapaciteit, woningbouw en bereikbaarheid. Richting Rijk komen we erop terug dat gemaakte afspraken nagekomen moeten worden, voordat nieuwe claims op ruimte en capaciteit in en om de Eemshaven worden gelegd.

Willemijn Broerse-Rienks, voorzitter VNO-NCW MKB Noord regio Groningen: *"Wij steunen de oproep dat gemaakte afspraken over wind op zee, waterstof en de energiehubs in de Eemshaven moeten worden nagekomen. Afspraak is afspraak. Tegelijk kiezen wij als VNO-NCW MKB Noord bewust voor een eigen ondernemersgeluid. Onze leden zijn niet gebaat bij een simpel ja of nee tegen kernenergie, maar bij leveringszekerheid, netcapaciteit, ruimte om te ondernemen en concrete economische waarde voor Noord-Nederland."*

Bezoekadressen

Van der Hoopstraat 4
9716 JM Groningen
050-534 38 44

De Kancelarij, Turfmarkt 11
8911 KS Leeuwarden

Growing Emmen, Bukakkers 20
7811 KZ Emmen

info@vnoncw-mkbnoord.nl
www.vnoncw-mkbnoord.nl

Begin bij gemaakte afspraken

Onze leden hebben behoefte aan duidelijkheid en betrouwbaarheid. Noord-Nederland heeft de afgelopen jaren gebouwd aan een samenhangende energiepositie van nationaal belang. De Eemshaven speelt daarin een prominente rol voor wind op zee, waterstof, elektrolyse, havengerelateerde en industriële activiteiten, opslag, netinfrastructuur en internationale verbindingen. Wij vinden dat het Rijk eerst de bestaande afspraken over wind op zee, waterstof en de energieknooppunt Eemshaven moet nakomen. Dat geldt ook voor de realisatie van route voor kabels, leidingen en aanlanding vanaf zee. Kernenergie mag niet worden gebruikt als alternatief voor afspraken die al met Noord-Nederland zijn gemaakt. Als kernenergie al aan de orde is, dan alleen aanvullend op wind op zee, waterstof en industriële verduurzaming. Niet vervangend.

Wij willen geen verdringing van onze leden

Onze leden lopen nu al aan tegen netcongestie, beperkte uitbreidingsruimte, lange wachttijden en onzekerheid over vergunningen en infrastructuur. Dat raakt bedrijven die willen elektrificeren, verduurzamen, uitbreiden of zich in Noord-Nederland willen vestigen. Een kerncentraalproject kent een lange ontwikkel- en bouwtijd. Als ruimte, aansluitingen of transportcapaciteit jarenlang worden gereserveerd voor centrales die pas over decennia produceren, kan dat bestaande bedrijven, nieuwe bedrijvigheid, woningbouw en verduurzaming raken. Voor ons is het een harde randvoorwaarde dat bestaande en nieuwe bedrijven niet achteraan in de rij mogen komen te staan door een toekomstige nationale energie- en ruimteclaim. Wij vragen daarom dat er geen ruimte en netcapaciteit wordt vastgelegd voor toekomstige kerncentrales zonder uitvoerbaar perspectief voor bestaande ondernemers, bedrijventerreinen, woningbouw en verduurzaming.

Wij zien kansen met een brede systeemafweging

Binnen onze vereniging bestaan verschillende inzichten over kernenergie in de Eemshaven. Dat nemen wij heel serieus omdat het kundige leden zijn die die uiten. Een deel van onze leden ziet kernenergie als kans voor leveringszekerheid, versterking van Noord-Nederland als energieregio, technische werkgelegenheid, opdrachten voor toeleveranciers en kennisopbouw.

Ook is vanuit onze ledenthemagroep Energie gewezen op de aanwezigheid van bestaande energiebedrijven, energie-infrastructuur en energiekennis in en rond de Eemshaven. Die economische kansen willen we benutten indien mogelijk. Als het kabinet kernenergie wil doorzetten, is het logisch dat ook wordt gekeken naar locaties waar energie-infrastructuur, havens, industrie en kennis aanwezig zijn.

Tegelijk vragen wij om een bredere blik dan alleen twee grote kerncentrales op één locatie. Kleinschaligere of gespreide vormen van kernenergie, zoals SMR's, kunnen mogelijk beter aansluiten bij plekken waar veel energie wordt gebruikt en kunnen mogelijk druk op het hoogspanningsnet verminderen.

Wij kiezen als vereniging nu niet voor één techniek of één oplossing. Wel vinden wij dat het Rijk een brede systeemafweging moet maken. Daar horen ook SMR's, regionale initiatieven, spreiding, vraagontwikkeling, waterstof, opslag en breed industriebeleid in combinatie met netcapaciteit, bij.

De vraag kan niet alleen zijn of een het technisch mogelijk is twee grote kerncentrales in de Eemshaven te bouwen? Voor ons geldt de vraag "Welke energieoplossing helpt onze leden, bestaande, groeiende en nieuwe bedrijven, onze economie en het energiesysteem het beste vooruit?"

Wij willen dat Noord-Nederland handelt vanuit kracht

Wij zien dat provincie en gemeenten bestuurlijk een duidelijke lijn hebben over kerncentrales in de Eemshaven. Als vereniging brengen wij daar geen partijpolitiek standpunt tegenover. Wel vragen wij dat de economische belangen van Noord-Nederland worden meegenomen.

Daarbij hoort ook dat alle opties zorgvuldig worden gewogen. Dat kan betekenen dat kernenergie, groot of klein, in de toekomst onderdeel kan zijn van een betrouwbare energiemix.

Maar alleen als dit past binnen de bredere ontwikkeling van Noord-Nederland en niet ten koste gaat van bestaande afspraken, ruimte voor bedrijven en netcapaciteit. Dat betekent dat wij niet alleen benoemen wat Noord-Nederland niet wil, maar vooral scherp maken wat Noord-Nederland kan bieden, wat Noord-Nederland wél wil en wat daarvoor nodig is.

Wij vragen daarom om:

- Nakoming van afspraken over wind op zee;
- De realisatie van een route voor kabels, leidingen en waterstofinfrastructuur;
- Voldoende netcapaciteit voor bedrijven en woningbouw;
- Ruimte voor reguliere bedrijvigheid in Eemshaven en Oostpolder;
- Versterking van waterstof, elektrolyse en opslag voor industriële verduurzaming;
- Regionale werkgelegenheid, scholing en het mkb als toeleverancier;
- Brede investeringen in bereikbaarheid, infrastructuur en de regio.

Willemijn Broerse-Rienks, voorzitter VNO-NCW MKB Noord regio Groningen: *“Kernenergie kan onderdeel zijn van de energiemix, maar nooit een eenzijdige claim op onze ruimte. Als het Rijk naar Noord-Nederland kijkt voor nationale energiezekerheid, dan moeten daar harde opbrengsten tegenover staan voor onze leden, de regionale economie en de noordelijke infrastructuur.”*

Voorwaarde, een brede noordelijke investeringsdeal

Als het Rijk de Eemshaven wil inzetten voor een nationale energieopgave, dan kan dat niet als een eenzijdige claim op noordelijke ruimte en infrastructuur. Noord-Nederland levert dan ruimte, stroom en systeemzekerheid voor Nederland en daar moeten nationale investeringen in Noord-Nederland tegenover staan. Voor VNO-NCW MKB Noord betekent dat het bespreekbaar is binnen een brede noordelijke investeringsdeal.

Daarin horen in ieder geval:

- De vragen die we hebben geformuleerd in **“Wij willen dat Noord-Nederland handelt vanuit kracht”**
- Serieuze verkenning van SMR's en andere systeemvriendelijke alternatieven;
- Realisatie van de Lelylijn en Nedersaksenlijn;
- Prioriteit voor het Noorden van onderhoud, vervanging en bouw van bruggen, wegen en vaarwegen;

Samenvattend

Wij zijn als VNO-NCW MKB Noord niet tegen kernenergie als onderdeel van een betrouwbare energiemix. Voor onze leden zijn leveringszekerheid, betaalbaarheid en verduurzaming belangrijke voorwaarden voor groei, vestiging en investeringen.

Grote kerncentrales in de Eemshaven zijn vanuit noordelijk ondernemersperspectief alleen bespreekbaar als bestaande afspraken over wind op zee, waterstof en het energieknoppunt

Eemshaven worden nagekomen. Kernenergie mag niet ten koste gaan van ruimte voor bedrijven, beschikbare netcapaciteit, woningbouw, waterstofontwikkeling en bereikbaarheid.

Binnen onze vereniging zijn er leden die kernenergie ook als economische kans zien. Die kansen moeten serieus worden bekeken, inclusief de mogelijke rol van SMR's en regionale kennisontwikkeling. Regionale baten ontstaan niet vanzelf. Als het Rijk de Eemshaven wil inzetten voor een nationale energieopgave, dan moeten regionale werkgelegenheid, scholing, rol voor het mkb als toeleverancier, infrastructuur/bereikbaarheid en netcapaciteit concreet worden vastgelegd.

Kernenergie kan onderdeel zijn van de energiemix, maar nooit als eenzijdige claim op de fysieke ruimte, benodigde netcapaciteit en het beschikbare personeel zonder iets van majeure waarde voor onze leden, ondernemers, werkgevers en bedrijven in Noord-Nederland.

Met vriendelijke groet,

Willemijn Broerse - Rienks

Voorzitter Regio Groningen

In samenwerking met

Jellie Tiemersma

Directeur

Marcella Ensel - Boonstra

Voorzitter Noord-Nederland